

BYDGOSZCZ

miasto wielu kultur i narodowości

BYDGOSZCZ

miasto wielu kultur i narodowości

BYDGOSZCZ

miasto wielu kultur i narodowości

BYDGOSZCZ

miasto wielu kultur i narodowości

POD REDAKCJĄ
Katarzyny Grysińskiej
Włodzimierza Jastrzębskiego
Alberta S. Kotowskiego

Bydgoszcz 2009

Recenzent
prof. dr hab. Mieczysław Wojciechowski

Projekt okładki, redakcja techniczna i korekta
PM LOGO

Na okładce
kościół Klarysek, kościół ewangelicki przy pl. Zbawiciela
(obie fotografie: Włodzimierz Kałdowski)
oraz synagoga (fot. archiwum)

Wydawca
Przedsiębiorstwo Marketingowe LOGO na zlecenie
Instytutu Historii i Stosunków Międzynarodowych
Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy

Wydanie publikacji zrealizowano przy pomocy finansowej:
Firmy Konarzewski Bydgoszcz,
Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy,
Urzędu Miasta Bydgoszczy

ISBN 978-83-87586-98-0

Przygotowanie do druku
PM LOGO, tel. (052) 340 18 52

Druk i oprawa
MAKTECH, tel. (052) 327 15 77

Ark. druk. 23

Spis treści

KATARZYNA GRYSIŃSKA, WŁODZIMIERZ JASTRZĘBSKI, ALBERT S. KOTOWSKI, *Wstęp* 7

I. Aspekty historyczne i polityczne

ZDZISŁAW BIEGAŃSKI, <i>Mniejszości narodowe w Bydgoszczy w okresie Drugiej Rzeczypospolitej – zarys problemu koegzystencji społeczności wielonarodowościowej</i>	11
STANISŁAW BŁAŻEJEWski, <i>Archiwalia bydgoskie z lat 1772-1920 w archiwach w Bydgoszczy i Berlinie</i>	20
BARBARA JANISZEWSKA-MINCER, <i>Zmienność oblicza narodowościowego bydgoskiego Bractwa Kurkowego w latach 1495-1939</i>	29
WŁODZIMIERZ JASTRZĘBSKI, <i>Antyniemieckość jako doktryna państwa w PRL i jej wpływ na świadomość historyczną bydgoszczan</i>	41
JANUSZ KUTTA, <i>„Inni” Polacy w międzywojennej Bydgoszczy</i>	49
TOMASZ NOWAKOWSKI, <i>Polsko-niemieckie kontrowersje wokół przywileju lokacyjnego Bydgoszczy</i>	57
EWA PULS, <i>Wielokulturowość Bydgoszczy w świadomości uczestników konkursu wiedzy o mieście</i>	69
ANDRZEJ PURAT, <i>Wielokulturowość Ukraińców i Rosjan w Bydgoszczy w dwudziestoleciu międzywojennym</i>	85
MAREK ROMANIUK, <i>Niemieccy burmistrzowie i polscy prezydenci – z dziejów elity miejskiej Bydgoszczy (1815-1939)</i>	97
WITOLD STANKOWSKI, <i>Powojenne losy bydgoskich Niemców i ich zainteresowanie dawną „małą ojczyzną”</i>	106
KAZIMIERZ ŚMIGIEL, <i>Polska kultura religijna w Bydgoszczy w XX wieku</i>	116
JACEK WOŻNY, <i>Pradzieje Bydgoszczy w świetle badań polskich i niemieckich archeologów</i>	124
DANUTA WRÓBEL-SAWOSZ, <i>Życie codzienne Polaków i Niemców w Bydgoszczy w latach 1939-1945</i>	129
ZBIGNIEW ZYGLEWSKI, <i>Wielokulturowy i wielonarodowościowy charakter staropolskiej Bydgoszczy</i>	139

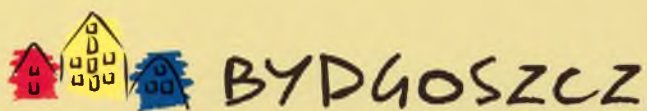
II. Aspekty kulturowe

ALEKSANDRA CHYLEWSKA-TOLLE, <i>„Kochane, piękne, niezapomniane miasto” Dawna Bydgoszcz w świetle wspomnień niemieckich mieszkańców</i>	153
BARBARA GOGOL-DROZNIAKIEWICZ, <i>Muzyka jako płaszczyzna wielokulturowej współpracy bydgoszczan w okresie II Rzeczypospolitej</i>	163

MARIUSZ GUZEK, <i>Trudne pogranicze – polsko-niemiecka Bydgoszcz jako przestrzeń narracji filmowej</i>	180
IWONA JASTRZĘBSKA-PUZOWSKA, <i>Architektura polska i niemiecka w Bydgoszczy przed 1945 rokiem</i>	191
MAREK K. JELENIEWSKI, <i>Wielojęzyczna bydgoska prasa lokalna do 1939 roku</i>	199
TOMASZ KAWSKI, <i>Bydgoscy Żydzi i ich kultura</i>	216
ALEKSANDRA KŁAPUT-WIŚNIEWSKA, <i>Filharmonia Pomorska w Bydgoszczy jako forum międzynarodowych kontaktów artystycznych minionego pięćdziesięciolecia</i>	232
ELŻBIETA NOWIKIEWICZ, <i>Miejsce Bydgoszczy w osobistej topografii autorów Rozważania na temat utworów autobiograficznych wybranych niemieckich pisarzy</i>	243
STEFAN PASTUSZEWSKI, <i>Bydgoszcz – miasto otwarte pod względem kulturowym i narodowościowym</i>	257
PIOTR RYBARCZYK, <i>Z dziejów bydgoskiej szkoły realnej (Die Realschule zu Bromberg) w latach 1851-1920</i>	267

III. Aspekty gospodarcze i miscellanea

KRZYSZTOF BŁĄŻEJEWSKI, <i>Międzynarodowe kontakty bydgoskich sportowców w latach 1945-1956</i>	285
ANDRZEJ BOGUCKI, <i>Ruch turnerski i Towarzystwo Gimnastyczne „Sokół” 1818-1914</i>	300
JAN DWOREK, <i>Bydgoszcz po okresie ekonomicznej transformacji (1998-2007)</i>	316
STEFAN HARTMANN, <i>Stosunki etniczne na Pomorzu Gdańskim około 1900 roku</i>	327
WŁODZIMIERZ JASTRZĘBSKI, <i>Sport polski i niemiecki w Bydgoszczy w latach 1920-1945</i>	338
SŁAWOMIR KAMOSIŃSKI, <i>Problem kontaktów przemysłu Bydgoszczy z gospodarką światową w okresie PRL</i>	345
ALBERT KOTOWSKI, <i>Problem badań transnarodowych nad historią kultury i życia muzycznego na przykładzie dawnej Prowincji Poznańskiej</i>	365
KRZYSZTOF OKOŃSKI, <i>Oczami szeregowca Wehrmachtu i późniejszego noblisty Bydgoszcz w listach wojennych Heinricha Bölla</i>	376
STEFAN PASTUSZEWSKI, <i>Zagraniczne miasta partnerskie i zaprzyjaźnione Bydgoszczy</i>	382
RYSZARD SUDZIŃSKI, <i>Stosunki narodowościowe w gospodarce Bydgoszczy lat 1920-1945</i>	385
ARLETA SZCZĄCHOR-PERKOWSKA, <i>Tradycje żeglugi bydgoskiej – Lloyd Bydgoski (1891-1945)</i>	396
JERZY SZWANKOWSKI, <i>Niemcy, Polacy i Żydzi w bydgoskiej administracji i samorządzie powiatowym w latach 1815-1920</i>	409

ALEKSANDER KONARZEWSKI

ISBN 978-83-87586-98-0